

2020-12-07 ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΗΤΣΙΟΥ ΚΠΑ Γ1 Γ3

ΜΑΘΗΜΑ: ΚΠΑ

ΤΜΗΜΑΤΑ: Γ1 ΚΑΙ Γ3

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΗΤΣΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ 5ου ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΠΑ ΜΕ ΤΙΤΛΟ
"ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ" ΣΑΣ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΩ:

1. ΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΟ ΜΕ ΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
2. ΕΝΑ POWER POINT ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ

ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕΛ.38

- Κοινωνικοποίηση είναι η εσωτερίκευση των κοινωνικών κανόνων και αξιών, η αφομοίωση δηλαδή από το άτομο, των προτύπων συμπεριφοράς που κάθε κοινωνία ή κοινωνική ομάδα θεωρεί αποδεκτά.
- ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι είναι η κοινωνικοποίηση;

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΣΕΛ.38-39)

- Είναι μια διαδικασία δυναμική, που σημαίνει ότι αλλάζει, μεταβάλλεται:
 - α. από κοινωνία σε κοινωνία, π.χ. η αρχαία Αθήνα - Σπάρτη
 - β. από εποχή σε εποχή
 - γ. από κοινωνική ομάδα σε κοινωνική ομάδα, π.χ. οι αλλοδαποί που ζουν και εργάζονται στη χώρα μας κοινωνικοποιούνται με βάση τους κανόνες της ελληνικής κοινωνίας, αλλά διατηρούν ταυτόχρονα και μεταβιβάζουν τα ιδιαίτερα πολιτισμικά τους στοιχεία στα παιδιά τους (γλώσσα, θρησκεία κ.τ.λ.).
- Είναι μια διαδικασία διαρκής. Το άτομο σε όλη τη διάρκεια της ζωής του εντάσσεται συνεχώς σε θεσμούς και ομάδες.
- Είναι επίσης μια διαδικασία αλληλεπίδρασης ανάμεσα στην κοινωνία και το άτομο. Η κοινωνία μέσα από τις αξίες και τους κανόνες επηρεάζει το άτομο. Με τη σειρά της, δέχεται κι αυτή επιρροές - επιδράσεις από τις συμπεριφορές και τις πρωτοβουλίες του ατόμου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ;

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΣΕΛ.40)

- **Φορείς κοινωνικοποίησης** ονομάζουμε όλους τους **θεσμούς** και τις **ομάδες** που επηρεάζουν τη διαδικασία **κοινωνικοποίησης** ενός ατόμου. Άλλοι από αυτούς είναι **τυπικοί** (π.χ. οικογένεια, εκπαίδευση) και άλλοι **άτυποι** θεσμοί (π.χ. παρέες συνομηλίκων) (βλ. κεφ. 4).
- Ερώτηση: Τι ονομάζουμε φορείς κοινωνικοποίησης;

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΣΕΛ.40-42)

- **α. Η οικογένεια**. Αποτελεί πρωτογενή φορέα κοινωνικοποίησης, γιατί αναλαμβάνει το άτομο από τη στιγμή της γέννησης του και το επηρεάζει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του
- **β. Το σχολείο**. Η εκπαίδευση αποτελεί έναν από τους βασικούς, τυπικούς, φορείς κοινωνικοποίησης. Η **εκβιομηχάνιση** και ο **εκσυγχρονισμός** των κοινωνιών έκαναν απαραίτητη την υποχρεωτική και μακρά παραμονή του ατόμου στους εκπαιδευτικούς θεσμούς και αναβάθμισαν τον καθοριστικό ρόλο τους.

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΣΕΛ.40-42)

- Η θρησκεία. Τα θρησκευτικά ήθη και έθιμα αποτελούν ένα από τα στοιχεία του πολιτισμού κάθε κοινωνίας.
- Το κράτος. Το σύγχρονο κράτος επηρεάζει με τις αποφάσεις του το σύνολο σχεδόν της κοινωνικής ζωής.
- Οι παρέες των συνομηλίκων. Αποτελούν, μαζί με τη γειτονιά, τους μοναδικούς σχεδόν άτυπους αλλά εξαιρετικά σημαντικούς φορείς κοινωνικοποίησης

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΣΕΛ.40-42)

- **Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας (ΜΜΕ).** Τα ΜΜΕ (τύπος, βιβλία, ραδιόφωνο, τηλεόραση, κινηματογράφος, διαδίκτυο) είναι σημαντικοί **φορείς κοινωνικοποίησης**. Η κοινωνικοποίηση δεν αποτελεί φανερή λειτουργία τους , όμως η επιρροή τους στο άτομο αναπτύχθηκε κυρίως μετά την έκρηξη της τεχνολογίας των επικοινωνιών, στον 20ό αιώνα.
- Τα ΜΜΕ **λειτουργούν:** α) **απρόσωπα**, εφόσον μεταδίδουν το ίδιο μήνυμα σε ένα μεγάλο κοινό, χωρίς διαφοροποίηση φύλου, ηλικίας, μόρφωσης, γι' αυτό εξάλλου λέγονται μαζικά, και β) **έμμεσα**, γιατί στη μετάδοση του μηνύματος παρεμβαίνει το «μέσο» (έντυπο, ραδιόφωνο, τηλεόραση)

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΣΕΛ.40-42)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Ποιοι είναι οι βασικότεροι φορείς κοινωνικοποίησης;
2. Πώς λειτουργούν τα Μ.Μ.Ε.;

ΤΡΟΠΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

(42)

- Οι φορείς κοινωνικοποίησης χρησιμοποιούν πολλούς τρόπους για να μεταβιβάσουν τους κανόνες, τις αξίες, τα πρότυπα συμπεριφοράς στα νέα μέλη της κοινωνίας.
- Οι τρόποι αυτοί μπορεί να είναι:
- α) Εντολές και συστάσεις. Το «μάλωμα» ή το «μπράβο» που λέει μια μητέρα στο παιδί της, η εντολή του διευθυντή ενός σχολείου για τον τρόπο ενδυμασίας των μαθητών είναι μερικές από αυτές.
- β) Ταύτιση με συγκεκριμένα πρότυπα που προβάλλει η κοινωνία για να γίνουν οι συμπεριφορές όσο το δυνατόν πιο ομοιόμορφες. Ο άνθρωπος ταυτίζεται με άτομα, ομάδες, ρόλους
- γ) Κοινωνική κριτική. Αποτελείται είτε από την άτυπη έκφραση (θετική ή αρνητική) της κοινής γνώμης προς το πρόσωπο μας (με σχόλια, κουτσομπολιό κ.τ.λ.) είτε από την τυπική επέμβαση των κοινωνικών θεσμών (με έπαινο ή -ποινή). Στόχος της να μας παροτρύνει ή να μας αποθαρρύνει σε μια πράξη.

ΤΡΟΠΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

(42)

- Ερώτηση:
- Ποιοι είναι τρόποι κοινωνικοποίησης;

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ (ΣΕΛ.43)

- Ο κοινωνικός έλεγχος είναι ένα σύνολο ποινών και επιβραβεύσεων, το οποίο έχει στόχο να προλάβει ή να επαναφέρει και να διορθώσει κάθε συμπεριφορά αντίθετη με τους αποδεκτούς κοινωνικούς κανόνες και αξίες.
- ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι ονομάζεται κοινωνικός έλεγχος;

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΣΕΛ.43-44)

- Κυριότερες μορφές του κοινωνικού ελέγχου, οι οποίες συνήθως συνδυάζονται μεταξύ τους, είναι:
- α. Τυπικός, άτυπος: Ο τυπικός κοινωνικός έλεγχος περιλαμβάνει τις ποινές που επιβάλλονται από τους επίσημους φορείς (όπως η αστυνομία, τα δικαστήρια) και αφορά την παράβαση των νόμων. Ο άτυπος κοινωνικός έλεγχος περιλαμβάνει τις υποδείξεις, τις παρατηρήσεις, τις γνώμες και την κριτική που εκφράζουν τα μέλη των κοινωνικών ομάδων που ανήκουμε (γονείς, φίλοι, γείτονες, συνάδελφοι),
- β. Θετικός, αρνητικός: Ο θετικός κοινωνικός έλεγχος περιλαμβάνει τις επιβραβεύσεις και τις ανταμοιβές και ο αρνητικός τις διάφορες κυρώσεις και ποινές. Η συμπεριφορά μας στο σχολείο π.χ. διαμορφώνεται τόσο από το φόβο της ποινής (με αποβολή ή τιμωρία) όσο και από την ικανοποίηση της ανταμοιβής (με καλούς βαθμούς και έπαινο),

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΣΕΛ.43-44)

- γ. Προληπτικός, κατασταλτικός: Ο προληπτικός έλεγχος έχει ως στόχο να προλάβει την εκδήλωση της παραβίασης των κανόνων. Ο κατασταλτικός κοινωνικός έλεγχος επιβάλλει ποινές όταν τα άτομα προχωρούν σε παράνομες πράξεις.
- δ. Όλα τα παραπάνω αποτελούν μορφές εξωτερικού ελέγχου. Υπάρχει όμως και μια μορφή εσωτερικού ελέγχου, ο αυτοέλεγχος. Με τη διαδικασία της κοινωνικοποίησης μαθαίνουμε τους κανόνες, τις απαγορεύσεις και τους περιορισμούς, αισθανόμαστε τύψεις, ντροπή, μεταμέλεια για κάποιες πράξεις μας.
- Ο αυτοέλεγχος είναι αποτέλεσμα της πετυχημένης κοινωνικοποίησης και στόχος των κανόνων σωφρονισμού σήμερα.
- ΕΡΩΤΗΣΗ: ΠΟΙΑ ΕΙΔΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ;

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΣΕΛ.44)

- Οι συνολικές μεταβολές, που έγιναν με την εξέλιξη των κοινωνιών από παραδοσιακές σε σύγχρονες, **επηρέασαν και άλλαξαν και τον κοινωνικό έλεγχο.**
- Ο ξυλοδαρμός π.χ. αποτελούσε συνηθισμένη μορφή κοινωνικού ελέγχου από τους γονείς ή το δάσκαλο. **Σήμερα απαγορεύεται** και τα εκπαιδευτικά συστήματα γίνονται περισσότερο ανεκτικά στις διαφορετικές συμπεριφορές.
- **ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο είναι εκείνο το στοιχείο που άλλαξε τον κοινωνικό έλεγχο;**

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΣΕΛ.44)

- Η δημιουργία των σύγχρονων δημοκρατικών κρατών οδήγησε στη διαμόρφωση της **γραφτής νομοθεσίας** (νόμοι) και του συστήματος δικαιοσύνης και σωφρονισμού (δικαστήρια).
- **Σκοπός της σύγχρονης δημοκρατικής πολιτείας είναι η πρόληψη της εγκληματικότητας.** Όταν κρίνεται απαραίτητη η επιβολή ποινών (καταστολή), αυτή **πρέπει να γίνεται με σεβασμό στην προσωπικότητα και τα δικαιώματα του παραβάτη.**
- Η βία και ο καταναγκασμός απαγορεύονται. Μόνον η πολιτεία έχει το δικαίωμα καταναγκασμού (κράτηση - φυλάκιση) αλλά πάντα με την εγγύηση των νόμων και της **ανεξάρτητης δικαιοσύνης**
- **ΕΡΩΤΗΣΗ : ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ;**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Τι είναι η κοινωνικοποίηση;
2. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της κοινωνικοποίησης;
3. Τι ονομάζουμε φορείς κοινωνικοποίησης;
4. Ποιοι είναι οι βασικότεροι φορείς κοινωνικοποίησης;
5. Πώς λειτουργούν τα Μ.Μ.Ε.;
6. Ποιοι είναι τρόποι κοινωνικοποίησης;
7. Τι ονομάζεται κοινωνικός έλεγχος;
8. Ποια είδη κοινωνικού ελέγχου γνωρίζετε;
9. Ποιο είναι εκείνο το στοιχείο που άλλαξε τον κοινωνικό έλεγχο;
10. Ποιος είναι ο σκοπός της σύγχρονης δημοκρατικής κοινωνίας;